

ΛΕΥΚΩΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

Οδός Μελίνας και ονειρών

Η ζωή της ήταν στραμμένη προς το φως. Κι αυτό το φως συνεχίζει να την «ταξιδεύει». Είκοσι χρόνια από το «αντίο» της, η Μελίνα εξακολουθεί να είναι πικρά παρούσα. Μέσα από το σημαντικό έργο της ως υπουργού Πολιτισμού, τα έργα της στο σινεμά και το θέατρο, τους αγώνες της να γυρίσουν πίσω τα ξενιτεμένα Γλυπτά του Παρθενώνα...

Με αφορμή την αυριανή επέτειο από το θάνατο της **Μελίνας Μερκούρη**, το Ίδρυμα που φέρει το όνομά της και το Μουσείο Μπενάκη παρουσιάζουν το επετειακό φωτογραφικό λεύκωμα «Μελίνα» και την έκθεση «Οδός Μελίνας Μερκούρη» που εγκαινιάστηκε χθες στο παράρτημα του Μπενάκη, στην οδό Πειραιώς.

Ένα πανόραμα για τη ζωή και τη δράση της λαμπερής Ελληνίδας με τη διεθνή εμβέλεια, την καριέρα της, τη δράση της κατά της δικτατορίας και φυσικά τον αγώνα που ξεκίνησε για τον επαναπατρισμό των Γλυπτών του Παρθενώνα. «Κρατήσατε αυτά τα Γλυπτά σχεδόν δύο αιώνες...Ομως τώρα

Είκοσι χρόνια από το θάνατό της το φωτογραφικό πορτρέτο της αποκαλύπτει τη γυναίκα, την ηθοποιό, την πολιτικό

στο όνομα της δικαιοσύνης και της ηθικής, παρακαλώ, δώστε τα πίσω», ήταν η αποστροφή της ομιλίας της το 1986, στο Λονδίνο, που σήμανε την έναρξη της ελληνικής διεκδίκησης.

450 σελίδες

Στο φωτογραφικό λεύκωμα, που εκδίδεται με τη χορηγία των Ελληνικών Ταχυδρομείων, η ζωή της Μελίνας ξετυλίγεται καρέ καρέ μέσα από 450 σελίδες. Η εντυπωσιακή έκδοση κοστίζει μόλις 20 ευρώ, ενώ ο σελιδοδείκτης που προσφέρεται μαζί της αποτελεί αυθεντική κόπια της θρυλικής ταινίας «Ποτέ την Κυριακή», του **Ζυλ Ντασέν**, που τιμήθηκε με Όσκαρ για τη μουσική του **Μάνου Χατζιδάκι**.

Τόσο η έκθεση «τοιογραφία μιας ολοκληρωμένης εποχής» τη χαρακτήρισε ο υπουργός Πολιτισμού, κ. Παναγιωτόπουλος, ο οποίος την περιηγήθηκε όσο και το λεύκωμα ρίχνουν φως και

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ
akaratzafenis@e-typos.com

σε λιγότερο γνωστά στιγμιότυπα από τη ζωή της Μελίνας που ως υπουργός καθιέρωσε το θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, ίδρυσε τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα, οραματίστηκε τη δημιουργία του νέου Μουσείου της Ακρόπολης και την ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων της Αθήνας...

Προσωπική φίλη της **Ιντιρα Γκάντι**, ξενάγησε την Ινδή πρωθυπουργό στο αρχαίο θέατρο των Δελφών. Χόρευε για χάρη της **Γκρέτα Γκάρμπο** το 1996 στις Σπέτσες και εκείνη σε αντάλλαγμα αποχωρίστηκε τα μαύρα της γυαλιά. Ο **Μιτερνάν** κράτησε ενθύμιο ακριβό της φιλίας της το κόκκινο τριαντάφυλλο που του χάρισε. Ήταν φίλη του **Νταλί**, του **Μπομπ Κένεντι**, όλων των μεγάλων της εποχής της, έφερε τον πολιτισμό στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων.

Η Μελίνα αγάπησε πολλούς αλλά αφοσιώθηκε μόνο στον **Ντασέν**. «Χάρη στον Ντασέν γίνομαι η **Μαρία Μαγδαληνή**», είχε πει. «Ήταν η μοιραία στροφή στη ζωή μου, στην καριέρα μου, στην ψυχή μου».

Το καμαρίνι

Εκτός από το πλούσιο φωτογραφικό υλικό και τα προσωπικά της αντικείμενα στην έκθεση παρουσιάζεται απόφιο το καμαρίνι της από το κλειστό σήμερα Θεατρικό Μουσείο. Εκτίθεται και αντίγραφο του αγαπημένου της κόκκινου φορέματος με το οποίο διαδήλωνε στις μεγαλουπόλεις της Ευρώπης την περίοδο της κούντας. Το αυθεντικό φόρεμα ετάφη μαζί της, σύμφωνα με την επιθυμία της.

Το επετειακό φωτογραφικό λεύκωμα και η έκθεση παρουσιάστηκαν χθες στο Μπενάκη της οδού Πειραιώς από την **Ειρήνη Γερούλάνου** εκ μέρους του Μουσείου, τον πρόεδρο του Ίδρυματος, **Χριστόφορο Αργυρόπουλο**, τη γενική γραμματέα του Ίδρυματος και επιστήθια φίλη και συνεργάτιδα της Μελίνας, **Μανουέλα Παυλίδου**, το γνωστό δημοσιογράφο, **Φώτη Απέργη**, ο οποίος υπογράφει το κεντρικό κείμενο του λευκώματος. Όπως ο ίδιος σημείωσε «η Μελίνα μιλούσε για την πολιτική σαν να εξομολογούσε έναν έρωτα και μιλούσε για τον έρωτα σαν να εξύφαινε πολιτική...». Τα ΕΛΤΑ, σύμφωνα με τον πρόεδρό τους, **Κωστή Μελαχροινό**, συμμετέχουν στην επέτειο και με την έκδοση συλλεκτικών γραμματοσήμων και αναμνηστικών φακέλων. ■

1. Με το αγαπημένο της κόκκινο φόρεμα στις «γειτονιές» της Ευρώπης. Όταν διαδήλωνε κατά της δικτατορίας.

2, 3. Την έκθεση στο Μουσείο Μπενάκη επισκέφτηκε ο υπουργός Πολιτισμού, Π. Παναγιωτόπουλος.

«Σημαίνει πολλά για μένα να παίρνω το βραβείο στη μνήμη μιας γυναίκας που θαυμάζω», είπε η Γ. Σκαφιδά.

▶▶ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΗΣ

Στη Γιούλικα Σκ

Η, ΣΚΑΛΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟ ΧΕΡΙ, χρυσή καρφίτσα της Μελίνας Μερκούρη λαμποκοπά πάνω στο πράσινο φόρεμά της. Μα και το πρόσωπο της Γιούλικας Σκαφιδά ομοίως αστράφτει. Έχει άλλωστε κάθε λόγο να χαίρεται: Έχει μόλις διακριθεί με το Βραβείο Μερκούρη για δύο σημαντικές ερμηνείες της, κατά την περασμένη θεατρική σεζόν (στις παραστάσεις του Εθνικού «Ο Ορφέας στον Αδη» και «Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα»).

Με σταθερό βήμα ανεβαίνει στη σκηνή και με το ίδιο σταθερό φωνή ευχαριστεί για την τιμή που της γίνεται. «Σημαίνει πολλά για μένα να παίρνω το βραβείο στη μνήμη μιας γυναίκας που το όνομά της είναι συνυφασμένο με τον πολιτισμό. Μιας γυναίκας που θαυμάζω από μικρό παιδί για τη γενναιότητα,

▶▶ ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ

Ο σινε-δεκάλογος της «κόρης του Πειραιά»

Με τον Ζυλ Ντασσέν από την ταινία «Ποτέ την Κυριακή».

ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ

συμπληρώνονται αύριο από το θάνατο της μεγάλης ντίβας που άφησε ανεξίτηλο το στίγμα της στην τέχνη, στην πολιτική, στον πολιτισμό και, τελικά, στην ψυχή του Έλληνα. Προς τιμήν της λαμπρής προσωπικότητας της **Μελίνας Μερκούρη** η Ταινιοθήκη της Ελλάδος διοργανώνει αφιέρωμα με 10 ταινίες της «κόρης του Πειραιά» από αύριο

έως τις 12 Μαρτίου. Η ταινία έναρξης του αφιερώματος μας ταξιδεύει στο 1965 με τα «Μηχανικά πιάνα» του **Χουάν Αντόνιο Μπαρδέμ**. Μέσα από τα πλάνα της ταινίας η Μελίνα Μερκούρη στο θρυλικό Καδακές ασκεί ακόμη μια φορά την ακαταμάχητη γοητεία της. Την επόμενη ημέρα προβάλλονται δύο ταινίες: «Η βασίλισσα του Σικάγο» του **Νόρμαν Τζούισον** και η αμερικανο-ισπανική «Δέκα και μισή καλοκαίρι βράδυ» σε σκηνοθεσία **Ζυλ Ντασσέν** με τη Μελίνα Μερκούρη να συμπρωταγωνιστεί με τους **Πίτερ Φιντς** και **Ρόμι Σνάιντερ**. Το βράδυ του Σαββάτου προβάλλεται «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται» του **Ζυλ Ντασσέν**, ενώ στις 9 Μαρτίου σημειώστε τις «Ποτέ την Κυριακή» και «Φαίδρα», επίσης του αγαπημένου της **Ζυλ Ντασσέν**. Το αφιέρωμα ολοκληρώνεται με την προβολή της ταινίας «Η ιστορία της Λίλυ» (2002) του **Ροβήρου Μανθούλη**, με τραγικές και κωμικές ιστορίες Ελλήνων αυτοεξόριστων διανοουμένων στο Παρίσι τα χρόνια της δικτατορίας. Επιπλέον, αύριο το βράδυ, σε συνεργασία με το Μορφωτικό Ίδρυμα της ΕΣΗΕΑ, διοργανώνεται συζήτηση με θέμα «Μελίνα: Ο πολιτισμός στην πρώτη σελίδα» και ομιλητές τη γραμματέα της Ταινιοθήκης **Μαρία Κομνηνού** και τους δημοσιογράφους **Αρη Σκιαδόπουλο**, **Ριχάρδο Σωμερίτη**, **Πάυλο Τσίμα**. Συντονίζει η συγγραφέας **Μαρλένα Πολιτοπούλου**. Το Σάββατο 8 Μαρτίου, ημέρα της γυναίκας, η συζήτηση στορογγυλής τραπέζης στην Ταινιοθήκη θα στραφεί γύρω από τη «Γαλλία της Μελίνας» με συνομιλητές το δημοσιογράφο **Αρη Δαβαράκη**, το σκηνοθέτη **Ροβήρο Μανθούλη** και τον **Σπύρο Μερκούρη**. Τη συζήτηση θα συντονίσει ο **Γιώργος Αρχιμανδρίτης**, συν-συγγραφέας του βιβλίου «Μελίνα. Μια star στην Αμερική».

«ΜΕΛΙΝΑ»

Ταινιοθήκη της Ελλάδος, Ιερά Οδός 48, Κεραμεικός. Από 6 έως 12/3. Πληροφορίες: 210 3609695.

ΞΕΝΙΑ ΣΤΟΥΚΑ

ΣΕ ΔΥΟ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

Φιδά η χρυσή καρφίτσα της Μερκούρη

το ήθος και το αγώνα της έτσι ώστε εμείς οι ηθοποιοί να μην είμαστε κομπιάστες», σημειώνει, παραπέμποντας σε χαρακτηριστική δήλωση της αξέχαστης Μελίνας. Η Σκαφιδά μνημονεύει κι άλλη μια σπουδαία του θεάτρου αλλά και της Δημοκρατίας όπως επισημαίνει, τη δασκάλα της στο Ωδείο Αθηνών, **Κίτυ Αρσένη** -στην οποία αφιερώνει και το βραβείο- ενώ δεν παραλείπει να ευχαριστήσει και τον πρώην καλλιτεχνικό διευθυντή του Εθνικού, **Γιάννη Χουβαρδά**, που την έφερε στην πρώτη κρατική σκηνή και με κάποιο τρόπο... ευθύνεται για τη διάκρισή της.

«Παρακαταθήκη για το μέλλον»
«Κάθε Βραβείο Μερκούρη απονέμεται όχι μόνο ως δαψίλεια για το παρελθόν της ηθο-

ποιού αλλά κυρίως ως παρακαταθήκη για το μέλλον της», υπενθύμιζε λίγο αργότερα ο σκηνοθέτης της βραδιάς και μέλος της κριτικής επιτροπής (μαζί με τις κυρίες **Μάγια Λυμπεροπούλου**, **Ρένη Πιττακή**, **Διώ Καγκελάρη** και **Ματίνα Καλτάκη**) **Δημήτρης Λιγνάδης**. Συνοποψήφιος στη φετινή «κούρσα» ήταν ακόμη η **Λένα Δροσάκη** (επίσης με διπλή υποψηφιότητα) και η **Νάντια Κοντογεώργη**.

Η χθεσινή ήταν ίσως η πιο σύντομη τελετή απονομής στο θεσμό του Βραβείου Μερκούρη, καθώς αποτέλεσε ένα μέρος των εκδηλώσεων προς τιμήν της ηθοποιού, αφού φέτος συμπληρώνονται 20 χρόνια από το θάνατό της. Κι όμως, όπως τόνισε ο πρόεδρος του Ιδρύματος **Μερκούρη**, **Χριστόφορος Αργυρόπουλος**, «η Μελίνα ήταν περισσότερο απί-

στιδήποτε άλλοτε παρούσα· ένας συνδυασμός φαντασίας και πραγματισμού. Η Μελίνα είχε την αντίληψη της νέας γενιάς που με πείσμα και θεμιτή φιλοδοξία θέλει να πρωταγωνιστεί στη μίζερν πραγματικότητα. Είχε την αντίληψη ενός νέου ανθρώπου για τον κόσμο αλλά και το κουράγιο να παλέψει γι' αυτόν».

Αλσμονήτες στιγμές από τη διαδρομή της αναπαράστησαν με κέφι οι πρωταγωνιστές της θεατρικής παράστασης «Μελίνα Μ.» σε σκηνοθεσία **Κωνσταντίνου Ασπιώτη**· εμπνέοντας τον **Δημήτρη Λιγνάδη** να μιλήσει για τη μοναδική υπουργό -ήταν άλλωστε και η μακροβιότερη Ελληνίδα υπουργός Πολιτισμού- «που κατάφερε να κάνει τέχνη ένα υπουργείο».

ΣΤΕΛΛΑ ΧΑΡΑΜΗ